

Rapport

Rapport over een klacht over Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant uit Roosendaal.

Datum: 10 maart 2011

Rapportnummer: 2011/088

Klacht

Bij rechterlijke beschikking van 19 december 2007 is de machtiging voor de voorlopige ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing voor de zoon van verzoekers afgegeven.

Verzoekers klagen erover dat Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant, vestiging Roosendaal met betrekking tot de uithuisplaatsing van hun zoon:

hun zoon op 19 december 2007 uit België heeft "ontvoerd" door voor de uithuisplaatsing geen toestemming te vragen aan de Belgische rechter;

onvoldoende oog heeft gehad voor de kwetsbare gezondheid van hun zoon;

verzoekers heeft genegeerd in hun ouderrol door onvoldoende met hen te communiceren. Zij klagen er in dit verband met name over dat aan hen niet is uitgelegd waarom hun zoon uit huis is geplaatst en dat zij onvoldoende op de hoogte zijn gesteld van de situatie van hun zoon tijdens zijn uithuisplaatsing.

Algemeen

Problemen tussen ouders hebben nogal eens een negatieve weerslag op hun kinderen. Ouders onderkennen dit ook wel en kloppen dan aan voor hulp bij bijvoorbeeld een Bureau Jeugdzorg. De situatie thuis kan soms zodanig slecht blijken te zijn voor het kind dat het nodig is om de machinerie in werking te stellen en bepaalde maatregelen te treffen. Dit alles wordt met de ouders besproken en die kunnen zich daar meestal wel in vinden, maar als het puntje bij het paaltje komt en alles zijn officiële beslag heeft gekregen, dan blijkt het vaak toch moeilijk om de maatregelen die dan worden genomen te accepteren, want de gevolgen kunnen nogal ingrijpend zijn. Zo kan een kind onder toezicht worden gesteld en zelfs (tijdelijk) uit huis worden geplaatst. Ouders beseffen vaak op dat moment pas wat dat in werkelijkheid betekent: iemand anders neemt de regie over. En ook al zijn ze op dat moment misschien niet in staat om optimaal voor het kind te zorgen, het (tijdelijk) afstaan van die zorg aan een ander is heel erg moeilijk. Een goede verstandhouding tussen ouders en hulpverleners is daarom erg belangrijk, dit komt de belangen van het kind alleen maar ten goede. Met het oog op die belangen is het noodzakelijk dat ouders waar mogelijk bij alles worden betrokken en in elk geval goed over alles wat te gebeuren staat worden geïnformeerd.

Verzoekers' problemen

In 2007 gaan verzoekers uit elkaar. De kinderen, verzoeksters dochter van veertien en hun beider tweejarige zoon, wonen bij verzoekster. Met de dochter zijn problemen en Bureau Jeugdzorg Roosendaal is bij het gezin betrokken. Omdat de verhouding tussen verzoeker en verzoekster op een gegeven moment erg slecht is en dit ook zijn weerslag heeft op het

welzijn van de kinderen, breidt de bemoeienis van de gezinsvoogd zich uiteindelijk ook uit tot het welzijn van verzoekers' zoontje. De aanvankelijk goede verstandhouding met de gezinsvoogd verslechtert. Verzoekers vinden dat de gezinsvoogd de situatie verkeerd heeft geïnterpreteerd. Ze zijn het er wel mee eens dat er voor hun zoon hulp nodig was en staan achter de maatregelen die kunnen worden genomen. Ze kunnen zich echter helemaal niet vinden in de manier waarop dat is aangepakt. Ze vinden dat zij niet goed zijn geïnformeerd over de combinatie van de maatregel voorlopige ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing en verzoeker begrijpt ook niet waarom hem daarvoor toestemming wordt gevraagd terwijl hij geen gezag heeft over zijn zoon.

Ontvoering

Als op 19 december 2007 de voorlopige ondertoezichtstelling en de machtiging tot uithuisplaatsing wordt aangevraagd voor hun zoontje en door de rechter wordt toegewezen heeft verzoekster, afkomstig uit België, het jongetje al naar haar ouders aldaar gebracht om er de feestdagen door te brengen. De gezinsvoogd reist af naar België en haalt hun zoon weg bij zijn grootouders. Verzoekers zijn het daar om het maar zacht uit te drukken helemaal niet mee eens: volgens hen is er sprake van ontvoering, nu daaraan voorafgaand geen overleg is geweest met de Belgische autoriteiten. Ze vinden ook dat de gezinsvoogd de grootouders heeft overrompeld en misbruik heeft gemaakt van het feit dat de grootouders haar al kenden.

Gezondheid

Verzoekers zijn ook niet te spreken over de manier waarop is omgegaan met de gezondheid van hun zoontje. Hij heeft een afwijking van zijn nierfunctie en heeft daardoor onder omstandigheden bijzondere aandacht nodig. Zo moeten er bijvoorbeeld als hij koorts heeft bepaalde tests worden gedaan. In maart 2008 kreeg hun zoontje koorts. Verzoekers vinden dat de behandeling vervolgens niet voorvarend genoeg is aangepakt. Dat wil zeggen: hij is niet onmiddellijk doorverwezen naar het ziekenhuis, terwijl dat wel behoort te gebeuren. Uiteindelijk blijkt gelukkig dat het slechts om een onschuldige blaasinfectie te gaan, maar verzoekers vinden de gang van zaken onverantwoord.

Communicatie

Verder vinden verzoekers dat BJZ de terugkeer van hun zoon naar huis traineert: BJZ legt elke vorm van kritiek naast zich neer en zegt door hun opstelling niet te kunnen komen tot afspraken. Ze vinden ook dat ze te weinig informatie krijgen.

Verzoekers vinden dat de zaken helemaal fout zijn gelopen, dat hun zoon op foute gronden uit huis is geplaatst en dat iedereen, zowel zichzelf als ook hun zoon, zijn zus en de grootouders, erg onder de situatie lijdt.

Bureau Jeugdzorg

Ontvoering

In november 2007 escaleert de situatie tussen verzoeker en verzoekster. Verzoekster stort haar hart uit bij de gezinsvoogdijmedewerker van verzoeksters dochter. Eind november vragen zowel verzoeker als verzoekster om ondertoezichtstelling van hun zoontje. Omdat verzoekster echter dan weer alle hulp afwijst, stopt eind november de ambulante spoedhulp. In december gaat het echt niet goed. Beide ouders wensen ondertoezichtstelling. Ook geven ze aan dat het beter zou zijn als hun zoontje op een neutrale plek wordt ondergebracht. Op 19 december 2007 heeft de gezinsvoogdijmedewerker telefonisch contact met verzoekers en met de grootouders in België. Zij vertelt hen dat hun (klein)zoontje op een neutrale plek zal worden ondergebracht. Dezelfde dag ontvangt zij de beschikking, waarbij de rechtbank beslist tot voorlopige ondertoezichtstelling en BJZ machtigt tot uithuisplaatsing. Als de gezinsvoogdijwerker het zoontje wil gaan plaatsen, blijkt hij bij zijn grootouders in België te zijn. Zij belt de grootouders, die haar toestemming geven om hem op te halen. Er wordt afgesproken dat de raadsmedewerker van de Raad voor de Kinderbescherming de ouders gaat informeren over de beslissing van de rechter; de gezinsvoogdijwerker vertrekt naar België om het jongetje op te halen. Omdat zij onderweg hoort dat verzoekster, die het niet eens is met de beslissing van de rechter, eveneens op weg is om haar zoontje op te halen, heeft zij in overleg met haar leidinggevende besloten om haast te maken nu er de kans bestaat dat het jongetje naar een voor haar onbekend adres wordt gebracht; er is daarom geen tijd om eerst de Belgische autoriteiten in te lichten. Daarbij komt dat de beschikking op grond van het Europese recht zonder meer uitvoerbaar is in België, dat verzoekers aanvankelijk vrijwillig hebben meegewerkt en dat de grootouders op de hoogte zijn en hebben ingestemd: er is dus geen assistentie van de Belgische politie nodig. Als de gezinsvoogdijwerker had verwacht op weerstand te stuiten, dan zou zij zich wel tot de politie hebben gewend.

Desgevraagd liet BJZ weten dat de geëigende weg bij het terughalen van een kind dat in het buitenland is ondergebracht is, dat een zogeheten Opsporing Aanhouding Terugbrenging bericht wordt uitgevaardigd. De gang van zaken hierbij is dat de Nederlandse politie op de hoogte wordt gesteld, die vervolgens een internationaal opsporingsbevel doet uitgaan. De termijn waarbinnen het één en ander geregeld is, is niet precies bekend, maar de procedure zal in elk geval wel meer zijn dan een dag.

BJZ vermeldde dat een situatie als deze niet vaak voorkomt. In een eerder geval is ooit contact opgenomen met de politie in Duitsland, die het kind heeft opgehaald en naar de grens gebracht, waar de medewerkster van BJZ het kind heeft overgenomen.

Ten slotte merkte BJZ op dat de OAT op zichzelf een goede procedure is, maar in noodgevallen soms niet snel genoeg geregeld is.

Gezondheid

Verzoekers' zoontje wordt in januari 2008 ondergebracht in een pleeggezin. De pleegmoeder wil graag nader worden geïnformeerd over de gezondheidsproblemen van het jongetje. De gezinsvoogdijwerker neemt dan contact op met de (vroegere) huisarts. Die legt uit dat er bij de geboorte sprake is geweest van een probleem met de nierfunctie, maar dat verzoekers' zoontje daarvan volledig is hersteld; het is daarom absoluut niet noodzakelijk om bij koorts direct naar het ziekenhuis te gaan; de tijdelijke huisarts kan bij eventuele problemen met hem contact opnemen.

Op 17 maart 2008 meldt de pleegmoeder dat het jongetje koorts heeft en dat de huisarts daags erna de urine zal onderzoeken. Verzoekers worden geïnformeerd en willen hun zoontje direct naar het ziekenhuis hebben. De huisarts en ook de door de gezinsvoogd benaderde specialist in het Sophia Kinderziekenhuis geven echter aan dat dit niet nodig is.

Er zijn diverse contacten geweest met drie ziekenhuizen, het Sophia Kinderziekenhuis, het Erasmus ziekenhuis in Rotterdam en het Amphia ziekenhuis in Breda; de aanleiding voor deze vele contacten was eigenlijk dat verzoekers de gezinsvoogdijwerker de naam van de behandelend (Belgische) arts niet konden geven.

Uit de contactjournaals blijkt dat de koorts al snel was verdwenen. De uitslag van de urinetest wees echter op een infectie. Omdat verzoekers voor hun zoontje een ziekenhuisopname wensden, wordt dit uiteindelijk geregeld. Aldaar wordt verder niets gevonden.

Communicatie

De klacht die verzoekers over het gebrek aan communicatie hebben ingediend bij BJZ is ongegrond verklaard: aan verzoekers worden voldoende vaste contactmomenten met de gezinsvoogd geboden om de ontwikkeling van hun zoontje te bespreken; schriftelijke communicatie is eveneens mogelijk; ook hebben de ouders driemaal per maand contact met hun zoontje.

Ter ondersteuning hiervan heeft BJZ kopieën gestuurd van de contactjournaals van de periode oktober 2007 tot augustus 2008; deze bevatten van dag tot dag alle informatie over de (telefonische) contacten tussen BJZ en verzoekers.

Oordeel Nationale ombudsman

Ontvoering

Verzoekers menen dat BJZ hun zoontje heeft ontvoerd door hem weg te halen bij zijn grootouders. Ontvoering, iemand de vrijheid ontnemen door hem weg te voeren, is verboden. De overheid, of een instantie als BJZ in het kader van het uitvoeren van een overheidstaak, mag kinderen uit huis plaatsen als de rechter daarvoor toestemming heeft gegeven en die uithuisplaatsing ook overigens aan de regels voldoet. Als dat niet het geval

is respecteert de overheid de mensenrechten niet. In dit geval is er sprake van uithuisplaatsing na rechterlijke toestemming. Van ontvoering is dan ook geen sprake.

De vraag die de Nationale ombudsman zich stelt is of de uithuisplaatsing ook overigens aan de regels voldoet. Nu geldt de beschikking van een Nederlandse rechter eveneens in België. In Nederland en België is afgesproken dat een melding van een bericht Opsporing Aanhouding Terugbrenging (OAT) bij de politie de weg is om tot de uitvoering van een beschikking tot uithuisplaatsing te komen als men verwacht op weerstand te stuiten. Een OAT is niet meer of minder dan een opdracht aan de politie. Aan de Belgische politie kan BJZ echter geen opdracht geven. Dat kan alleen via een rechtshulpverzoek. Dat kost echter tijd. BJZ heeft er in dit geval voor gekozen om direct actie te ondernemen nadat de kinderrechter op 19 december 2007 de beslissing bekend maakte en direct uitvoerbaar verklaarde, omdat verzoekster de zitting niet heeft afgewacht en al op weg blijkt te zijn naar België. Op zo'n moment moet dus snel een beslissing worden genomen welke actie het beste is om escalatie van het probleem te voorkomen. BJZ heeft voor een lastige keuze gestaan: de Belgische autoriteiten (via de Nederlandse Justitie) inschakelen, wat tijd zou kosten, of het jongetje snel ophalen. De keuze van BJZ voor dit laatste is begrijpelijk: het was al duidelijk geworden dat verzoeksters houding ten opzichte van de komende gebeurtenissen wisselend van aard was: zij wilde de hulp en de maatregelen wel, maar ook weer niet. Er moest dan ook rekening mee worden gehouden dat verzoekster haar zontje wel eens naar een voor BJZ onbekend adres zou kunnen brengen. Dit zou de situatie er voor geen van de betrokkenen beter op zou maken en zeker voor het kind niet. Verder was de komst van BJZ en de reden daarvoor bij de grootouders bekend. Er was dus sprake van vrijwillige medewerking en was er op dat moment geen sprake van een uit de hand gelopen situatie waarin eventueel geweld en tegenstand te verwachten zou zijn. Ook dit spreekt voor de keuze van BJZ om het jongetje direct op te halen.

Alles afwegend is de conclusie dat de actie van BJZ wellicht strikt genomen niet volgens de afspraken is verlopen, maar gelet op alle omstandigheden, spoed en een overigens vrijwillige medewerking van de grootouders, wel te rechtvaardigen: het belang van het kind overstijgt in dit geval het voorbijgaan aan de manier waarop in geval van te verwachten weerstand te werk wordt gegaan. Van ontvoering, en daarmee schending van een fundamenteel grondrecht, is dan ook geen sprake. De gedraging is op dit punt behoorlijk.

Gezondheid

Het kan heel moeilijk zijn voor ouders om hun kind (tijdelijk) niet in het zicht te hebben. Je vraagt je voortdurend af hoe het met het kind gaat en vooral als een kind bepaalde gezondheidsproblemen heeft, maak je je als ouders extra zorgen. Verzoekster heeft daarom ook gemeld dat bij koorts hij direct naar het ziekenhuis moet.

Nu houdt het vereiste van bijzondere zorg in dat overheidsinstanties aan personen die onder hun hoede zijn geplaatst de zorg verlenen waarvoor deze personen, vanwege die

afhankelijke positie, op die instanties zijn aangewezen. Dit uitgangspunt geldt ook voor instanties die overheidstaken verrichten zoals de Bureaus Jeugdzorg en brengt onder andere met zich mee dat BJZ de omstandigheden moet creëren waarin de gezondheid en het welbevinden van de onder hun hoede geplaatste kinderen op het vlak van medische zorg zo veel mogelijk zijn gewaarborgd.

Uit de contactjournaals blijkt onder meer dat toen de zorg voor verzoekers zoontje begin februari 2008 werd overgedragen aan pleegouders, de gezinsvoogdijwerker contact heeft opgenomen met de - tot het moment van de uithuisplaatsing - huisarts om zich over de situatie te laten voorlichten. Toen zich in maart 2008 daadwerkelijk problemen voordeden heeft zij de vinger aan de pols gehouden en gebeld met de ouders en uiteindelijk met een huisarts in België, die volgens verzoekers veel meer wist dan de huisarts in Nederland. Deze arts laat ook weten dat een eventueel urineonderzoek (eerst) door de huisarts kan worden gedaan. Toen het jongetje al weer koortsvrij was maar de test toch positief bleek te zijn, heeft zij telefonisch contact gehad met een kinderuroloog en een eerste hulp kinderarts en is zij met het jongetje in een Bredaas ziekenhuis bij een kinderarts geweest. Dit alles geeft aan dat BJZ met inachtneming van de informatie van medische deskundigen zeer zorgvuldig te werk is gegaan. De gedraging is op dit punt eveneens behoorlijk.

Communicatie

Een goed contact met de ouder(s) en openheid, inzage en inzicht geven in de gang van zaken is onontbeerlijk voor een succesvolle aanpak van problemen rond kinderen.

Een goede informatieverstrekking maakt daarvan een wezenlijk onderdeel uit.

Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat overheidsinstanties burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit geldt ook voor instanties die overheidstaken verrichten zoals de Bureaus Jeugdzorg.

De contactjournaals over de periode oktober 2007 tot augustus 2008 bevestigen dat er voortdurend (telefonisch) contact is geweest met verzoekers, dat overleg heeft plaatsgehad en dat zij steeds op belangrijke momenten mondeling - en van officiële beslissingen schriftelijk - zijn geïnformeerd over de situatie. Zo is dat onder meer het geval in november/december 2007, als ook verzoeker wordt gebeld over de wenselijkheid van eventuele maatregelen ten aanzien van zijn zoontje. Ook in de periode dat hun zoontje koorts kreeg is er voortdurend contact geweest. Naast de contacten met de gezinsvoogdijwerker zijn ook de officiële contactmomenten correct afgehandeld, zoals de behandeling van verzoekers' klachten en de (schriftelijke) informatie over de diverse indicatiebesluiten. Er is geen reden om aan de reactie van BJZ en de weergave van de gebeurtenissen in de contactjournaals te twijfelen; verzoekers merken in hun reactie op het standpunt van BJZ slechts op dat de reactie van BJZ meer van hetzelfde is, maar geven

niet aan op welke specifieke punten zij het niet eens zijn. De gedraging is ook op dit punt behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedragingen van Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant te Roosendaal is niet gegrond.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 21 januari 2008 en aanvullende informatie van 26 maart 2008, ter behandeling doorgestuurd aan BJZ Roosendaal;

Verzoekschrift van 23 februari 2009 met bijlagen;

Verslag intakegesprek van 10 augustus 2009;

Reactie BJZ van 27 mei 2010 met als bijlagen;

Contactjournaals BJZ van 3 oktober 2007 tot 20 augustus 2008;

Uitspraak Klachtencommissie BJZ van 29 oktober 2008;

Reactie directeur BJZ van 12 november 2008 op klacht verzoekers;

Indicatiebesluiten periode 2007-2008;

Beschikkingen van de rechtbank in de periode 2007 - 2009;

Reactie verzoekers van 9 september 2010 op reactie BJZ.

Onderzoek

Op 23 februari 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift met een klacht over een gedraging van Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant te Roosendaal.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de directeur van de Stichting Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de Stichting Bureau Jeugdzorg Roosendaal verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren.

Tijdens het onderzoek kregen Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen aan betrokkenen gestuurd.

4

2009.02481

de Nationale ombudsman